

**Qorti tal-Maġistrati (Għawdex)
Ġurisdizzjoni Superjuri
Sezzjoni Familja**

**Maġistrat Dottor Brigitte Sultana LL.D., LL.M (Cardiff) Adv. Trib. Eccl.
Melit.**

Illum, il-Ġimgħa, 25 ta' Ġunju 2021

Rikors Ġuramentat numru:- 16/2018BS

AA

-vs-

B'digriet tat-12 ta' Ottubru 2018, l-Avukat Dottor Joseph Grech ġie nominat bhala kuratur deputat sabiex jirrapreżenta lill-imsiefer BB u b'digriet tal-15 ta' Novembru 2018 ġiet revokata n-nomina ta' Dr. Joseph Grech stante li Dr. Mario Scerri assumma l-atti tal-kawza għan-nom ta' l-imsiefer BB

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ta' AA illi ppremettiet:

1. Illi l-kontendenti zzewġu fir-Rabat, Għawdex fil-wiehed u għoxrin (21) ta' Mejjju, tas-sena elfejn u ħamsa (2005) hekk kif jidher mill-kopja tač-Ċertifikat taz-Zwieġ hawn annessa u mmarkata bhala Dok. A u miz-zwieġ tagħhom kellhom żewġt (2) itfal u cioe' DD li twieldet fil-wiehed u għoxrin (21) ta' Ottubru, tas-sena elfejn u sitta (2006) u EE

li twieldet fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Dicembru, tas-sena elfejn u disgha (2009) u għalhekk it-tnejn minorenni;

2. Illi l-partijiet isseparaw minn xulxin u llikwidaw il-komunjoni ta' l-akkwisti ġia' eżistenti bejniethom permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni fl-atti tan-Nutar Dottor Kristen Dimech tal-ghoxrin (20) ta' Lulju tas-sena elfejn u sittax (2016), kopja ta' liema tinsab hawn annessa u mmarkata bhala Dok. B;
3. Illi permezz ta' l-imsemmi kuntratt ta' separazzjoni ġie miftiehem is-segwenti dwar il-kura u kustodja tal-ulied minuri u dwar il-manteniment pagabbli mill-missier dwar l-istess ulied:

“Il-kura u l-kustodja tal-ulied DD u EE għandha tibqa' kongunta bejn il-partijiet, b'dan illi l-minuri għandhom jgħixu mal-Omm;

B'effett mill-ewwel (1) ta' April, elfejn u sittax (2016) 'il quddiem, il-missier għandu jikkontribwixxi retta alimentarja ta' tliet mija u ħamsin Euro (€350) fix-xahar għall-bzonnijiet tat-trobbija ta' DD u EE, u ċioe' s-somma ta' mija u ħamsa u sebgħin Euro (€175) għal kull bint, kif ukoll nofs l-ispejjeż kollha tal-edukazzjoni u s-saħħa kif hawn taht spjegat. Din ir-retta alimentarja għandha tithallas fil-bidu ta' kull xahar, bil-quddiem;

Inoltre, il-Missier għandu jikkontribwixxi nofs l-ispejjeż li ġejjin relatati mal-edukazzjoni u saħħa tal-ulied: l-ispejjeż ta' mediċini; l-ispejjeż ta' xiri ta' kotba, stationery, computers, laptops jew iPads għall-uzu ta' edukazzjoni; donations ta' ħamsin Euro (€50) kull term lill-iSkola fejn jattendu l-ulied; xiri ta' uniformijiet; trasport għall-iskola u lura d-dar; kif ukoll spejjeż ta' lezzjonijiet ta' ballet u jazz; ezamijiet ta' sugġetti kurrikulari li qed jiġi miftiehem li preżentement huma biss il-ballet u jazz;”

4. Illi wara dak il-kuntratt il-konvenut BB ma baqax jgħix għewwa Malta, imma mar bena ħajja għal rasu fl-Omisses fejn qiegħed jabita ma' mara oħra;

5. Illi minhabba f'hekk ir-responsabbiltajiet kollha konnessi mat-trobbija tal-ulied waqgħu fuq spallejn l-esponenti u fuqha biss, anke minhabba l-fatt li l-missier ma huwiex qiegħed jeżercita' l-aċċess li skond il-kuntratt, huwa kellu għall-ulied, u minhabba l-fatt li skond l-istess kuntratt, l-ispejjeż relatati mal-ulied waqt dak l-aċċess kellhom jithallsu mill-missier, l-esponenti spicċat biex assumiet parti ferm akbar mill-ispejjeż tat-trobbija tal-ulied;
6. Illi barra minn hekk mhux l-ewwel darba li nqalgħu divergenzi bejn il-partijiet minhabba l-ħlas tal-ispejjeż relatati mal-edukazzjoni u s-saħħa tal-ulied u dan peress li l-konvenut ma kienx qiegħed johroġ sehemu għal tali spejjeż tant illi huwa qiegħed jinjora kompletament it-talbiet tal-esponenti sabiex huwa jhallas l-ispejjeż l-oħra relatati mat-trobbija tal-ulied fit-termini tal-kuntratt ta' separazzjoni. Dan minbarra li matul il-proċeduri ta' medjazzjoni u ċioe' għal aktar minn sena, il-konvenut naqas milli jhallas il-manteniment fil-ħin, ħafna drabi bil-konsegwenza li l-esponenti kellha tiegħu proċeduri kriminali f'dan ir-rigward;
7. Ili minhabba dan it-tibdil fiċ-ċirkostanzi li jirrigwardaw lill-ulied, jezistu raġunijiet gravi u suffiċċjenti fil-Liġi għal tibdil fil-kundizzjonijiet li jirregolaw kemm il-kura u l-kustodja kif ukoll l-aċċess għall-ulied u l-manteniment pagabbli mill-missier;
8. Illi minkejja proċeduri ta' medjazzjoni l-partijiet naqsu milli jaslu fi ftehim bonarju u infatti il-partijiet ġew awtorizzati sabiex jipproċedu għall-kontenzjuż b'kawża għall-bdil fil-kuntratt ta' separazzjoni bis-saħħa ta' digriet mogħti minn din l-Onorabbli Qorti fis-sbatax (17) ta' Awwissu, 2018 fl-atti tal-Ittra Numru 55/2017 (PC) fl-ismijiet AA vs BB li kopja tiegħu qegħda tiġi hawn annessa u mmarkata bhala Dok. C;
9. Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża;

Talbet lil dina l-Onorabbli Qorti

1. Tordna l-varjazzjoni fil-kuntratt ta' separazzjoni fid-dispozzjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-kura u l-kustodja tal-ulied u tordna li l-istess kura u kustodja taż-żewġ minuri DD u EE għandha tiġi afdata esklussivament f'idejn ir-rikorrent AA;
2. Tordna li l-aċċess da parti tal-missier għandu jiġi regolat b'mod differenti sabiex jirrifletti l-fatt li l-missier ma huwiex qiegħed ikun Ghawdex jew Malta;
3. Tordna l-varjazzjoni fil-manteniment pagabbli mill-missier fis-sens illi l-manteniment jizdied sabiex jirrifletti l-fatt li l-ispejjeż tat-trobbija tal-ulied qegħdin jithallsu esklussivament mill-esponenti u sabiex il-kontribuzzjoni dovuta mill-missier għall-ispejjeż ta' edukazzjoni u saħħa jiġu mwahħda mal-manteniment u jiffurmaw parti integrali minn dak il-manteniment;

Bl-ispejjeż kollha kontra l-konvenut li minn issa huwa ingunt in subbizzjoni.

Rat id-digriet tagħha tat-12 ta' Ottubru 2018 li bih, din il-Qorti kif dakinhar presjeduta, hatret lill-Avukat Dottor Joseph Grech sabiex jirrappreżenta lill-imsiefer BB fl-atti ta' dawn il-proċeduri u dawk kollha relattivi u sussegwenti.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' l-Avukat Dottor Joseph Grech illi eċċepixxa:

1. Illi huwa ġie nominat bhala kuratur permezz ta' digriet ta' din l-Onorabbli Qorti tat-12 ta' Ottubru, 2018 bhala kuratur deputat sabiex jirrappreżenta lill-imsiefer BB;
2. Illi, l-esponenti ma huwiex edott mill-fatti stante illi sa llum huwa għad m'għandux mezz kif jagħmel kuntatt ma' l-istess persuna;

3. Illi għaldaqstant l-esponenti qieghed minn issa jirriserva li jressaq dawk l-eċċezzjonijiet kollha kif ukoll dawk il-provi kollha li jistgħu jirriżultaw neċessarji matul il-kawża skond il-liġi.

Rat illi fl-udjenza tal-15 ta' Novembru 2018 il-Qorti kif dak inhar presjeduta rrevokat in-nomina ta' l-Avukat Dottor Joseph Grech wara illi deher l-Avukat Dottor Mario Scerri in rappreżentanza tal-konvenut li ta ruħu b'notifikat bl-atti tal-kawża għan-nom tal-konvenut.

Rat ir-risposta guramentata tal-Avukat Dottor Mario Scerri fil-kwalita' tiegħu ta' mandatarju tal-imsiefer BB illi eċċepixxa:

1. Illi l-esponenti jopponi ruħu bil-qawwa kollha li l-kura u l-kustodja ta' l-ulied minuri tiġi afdana esklussivament f'idejn l-omm. Ma jeżistu ebda raġunijiet gravi jew tali li jiġġustifikaw li l-kuntratt ta' separazzjoni jiġi varjat u tittehidlu minn idejh il-kura u l-kustodja tal-ulied. Il-fatt li fil-mument l-esponenti qed jgħix f'pajjiz ieħor ma hix raġuni ġustifikata bizzżejjed biex il-Qorti tilqa' din it-talba tal-attriċi llum aktar minn qabel. L-esponenti kien kostrett li jmur jgħix l-Omisses u mhux għall-kappriċċ, u dan minhabba li d-dhul mix-xogħol li kellu hawn Għawdex kien naqaslu konsiderevolment u bla ma ried kellu jfittex suq ieħor f'pajjiz ewropew biex jassigura ruħu li jkollu dhul adegwat bizzżejjed biex jgħix hu u jkompli jlahhaq mal-obbligi assunti minnu fil-kuntratt ta' separazzjoni lejn uliedu;
2. Illi hi l-attriċi li qeghdha tagħmel minn kollox biex taqta' l-kuntatt tat-tfal minn ma' l-esponenti u membri tal-familja tiegħu. Minkejja li hi x-xewqa tan-nanniet paterni tat-tfal li jkollhom kuntatt u jiġu mizjura minn ulied l-esponenti neputijiet tagħhom, l-attriċi dejjem irrifjutat li uliedha jkollhom kuntatt ma' dawn in-nanniet tagħhom. Li kieku mhux għall-esponenti li kull meta jiġi hawn Malta jieħu lil uliedu jaraw lill-ġenituri tiegħu, zijiet u kuġini altrimenti l-attriċi qatt ma thalli lit-tfal jagħmlu kuntatt magħhom;

3. Illi ċ-ċirkostanzi għall-partijiet ma tbiddlux tali mill-kuntratt ta' separazzjoni 'l hawn li jiġġustifikaw it-talba tal-attriċi għall-varjazzjoni fil-ħlas tal-manteniment u ħlasijiet oħra li dwarhom jipprovdi l-kuntratt ta' bejniethom jew għal xi awment fil-ħlas tal-manteniment u tal-ispejjeż. Minbarra l-ħlas tal-manteniment u ta' nofs l-ispejjeż tal-edukazzjoni u saħħa l-esponenti qatt ma jhalli lil uliedu neqsin minn xejn kull meta jiġi jzurhom hawn Malta, liema zjarat huma frekwenti kull tlieta jew erbgħa xhur. Hi l-attriċi li tirrifjuta zieda fil-ħinijiet tal-aċċess tal-esponenti għal uliedu kull meta jiġi jzurhom hawn Malta u tinsiti li għandu jibqa' jarahom skont kif hemm miftiehem fil-kuntratt ta' separazzjoni;
4. Illi m'hemmx lok li l-esponenti jiġi ordnat iħallas somma ikbar milli qed iħallas meta qed jagħmel il-ħlas tal-manteniment puntwalment u jħallas puntwalment sehemu mill-ispejjeż tal-edukazzjoni u saħħa li dwarhom kienu ftiehemu l-partijiet fil-kuntratt ta' separazzjoni;
5. Illi l-esponenti ma jopponix li sakemm jibqa' msiefer l-aċċess tal-minuri jiġi varjat b' mod li meta jiġi hawn Malta jzur lil uliedu huwa jkollu aktar hin x'iqatta' magħhom kif ukoll li uliedu jkollhom aċċess liberu li jzuru lin-nanniet paterni tagħhom.

Salvi tweġibiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-digriet tal-21 ta' Marzu 2019 mogħti minn din il-Qorti kif dak inhar presjeduta fejn laqgħet it-talba tal-partijiet u ordnat l-allegazzjoni tal-atti tal-medjazzjoni numru 55/2017 PC.

Semgħet ix-xhieda.

Rat illi l-kawza thalliet għas-sentenza għal lum bil-fakolta' li l-partijiet jipprezentaw nota ta' sottomissjonijiet finali.

Rat l-atti kollha tal-kawża inkluż l-atti allegati.

Ikkunsidrat

Din hija kawża fejn l-attriċi qiegħda titlob varjazzjoni tal-kuntratt ta' separazzjoni in kwantu dak illi jirrigwarda l-kura u l-kustodja u l-manteniment għall-ulied minuri.

Il-partijiet isseparaw permezz ta' kuntratt tal-20 ta' Lulju 2016 fl-atti tan-Nutar Kristen Dimech. Miz-zwieg ta' bejniethom il-partijiet kellhom zewg ulied li għadhom minorenni.

Kura u Kustodja

Skont il-kuntratt ta' separazzjoni l-kura u l-kustodja tal-minuri inżammet b' mod kongunt bejn il-partijiet b' dan illi gie miftiehem illi l-minuri jibqgħu jgħixu mal-omm b' aċċess favur il-missier skont kif regolat bl-istess kuntratt ta' separazzjoni.

Il-Ġurisprudenza tgħallem illi l-kura u l-kustodja tal-ulied hija regolata mill-prinċipju tal-aqwa interess tal-minuri u l-aqwa utilita` u l-akbar vantaġġ għall-interess tal-ulied fl-isfond taċ-ċirkostanzi personali u ta' fatt li jirriżultaw mill-provi tal-każ partikolari¹. Madanakollu, bl-applikazzjoni tal-Artikolu 56 tal-Kap 16, jibqa' fid-diskrezzjoni tal-Qorti sabiex wara li tgħarbel bir-reqqa ċ-ċirkostanzi tal-każ u jekk ikun fl-interess suprem tal-minuri, tafda l-kura u l-kustodja tal-minuri f'idejn wiehed biss mill-ġenituri. Waqt illi tħares l-interessi taz-zewg ġenituri il-Qorti trid dejjem u tabilhaqq tpoġġi fuq quddiem nett l-interess tal-minuri li jizboq dak tal-ġenituri.

Lura fis-sena 2016 meta l-partijiet isseparaw, il-konvenut kien jinsab jaħdem u jirrisjeda għewwa l-gzira Ghawdxija. Il-kuntratt ta' separazzjoni gie mmudellat b'tali mod li jirrifletti dan il-fatt tant illi gie maqbul u miftiehem illi l-missier kellu jkollu aċċess għal uliedu għal erbgħa (4)

¹ Ara: **Maria Dolores sive Doris Scicluna vs Anthony Scicluna**, P.A., 27 ta' Novembru 2003

siegħat fil-ġimgħa u għal erbgħa u għoxrin (24) siegħa fil-weekend bil-hin tal-aċċess jizdied matul il-btajjel tas-sajf meta t-tfal ma jkunux qegħdin imorru l-iskola.

L-attriċi ripetuttament tirrorinfaccja lill-konvenut il-fatt illi għazel li jemigra lejn omisses. Temmen li din kienet għazla premeditata għaliex il-konvenut telaq minn Għawdex wara biss tlett (3) ġimgħat mindu gie ffirmat il-kuntratt ta' separazzjoni. Illum il-ġurnata, kif ikkonfermat minnu stess, il-konvenut jinsab jgħix għewwa l-Omisses b' mod permanenti flimkien mas-sieħba tiegħu u uliedha. Jiġi Għawdex b' mod sporadiku u għal ftit granet biss. M'hemmx dubju illi dan qiegħed ixekkel l-aċċess tal-minuri għal missierhom u prinċipalment il-kuntatt ta' bejniethom huwa ristrett għal telefonati jew messaġġi.

L-attriċi tilmenta mill-fatt illi sa minn ftit ġimgħat wara s-separazzjoni hija spiċċat trabbi t-tfal waħedha u billi l-konvenut jinsab jirrisjedi barra minn Malta u l-komunikazzjoni ta' bejniethom hija diffiċli mmens u limitata għal skabju ta' *e-mails*, hija qegħda ssib diffikulta' fit-tehid tad-deċizjonijiet rigwardanti l-ulied. Dan peress illi sakemm tibgħat *e-mail* u din tiġi mwieħba jilhaq jgħaddi l-hin jew il-granet. Il-Qorti tifhem id-diffikulta' fil-komunikazzjoni li ħafna drabi tinsorgi bejn koppji li jkunu sseparaw. Tifhem ukoll illi din id-diffikulta' zdiedet aktar matul iz-zmien li fih il-konvenut ilu jgħix għewwa Omisses.

Din il-Qorti tosserva illi mill-provi prodotti l-konvenut qiegħed jikkawża ħafna emozzjonijiet fil-minuri mhux biss għaliex jinsab jgħix il-bogħod minnhom izda anki għaliex meta jikkomunikaw jinħolqu l-argumenti bejn il-minuri u l-konvenut. Diffikulta' oħra hija fir-rigward tal-fatt illi l-konvenut ġieli jwiegħed illi ser iċċempel lill-minuri imbagħad wara ħin ta' stennija ma jċempilx. Ġieli ġara wkoll li meta jkun Malta jiftiehem li ser jiltaqgħa mal-minuri izda mbagħad iħallihom jistennewh mingħajr ma jmur għalihom. Din is-sitwazzjoni, magħduda mal-fatt ta' kemm mili bogħod jinsab il-konvenut, qiegħda xxellef ir-relazzjoni li hemm bejn il-konvenut u uliedu.

Mill-assjem tal-provi jirriżulta illi l-konvenut mhux dejjem haress l-interessi tal-minuri u dan partikolarment meta minkejja l-fatt illi uliedu jinsabu jirrisjedu għewwa Għawdex, huwa għazel illi jemigra lejn l-Omisses fejn illum għandu familja oħra. B'dan l-atteggjament il-konvenut ċertament warrab l-interessi tal-minuri biex jiffavorixxi l-interessi personali u sentimentali tiegħu. Sewwa jgħid il-konvenut illi *al cuore non si comanda* pero f'dan il-każ, missier tal-familja huwa mistenni juri grad ta' maturita` ferm għola minn dak ta' persuna li m'għandha ebda rbit. F'dan il-każ il-missier messu għaraf illi bl-għazliet tiegħu kien ser jikkawza piena kbira fuq uliedu, mhux tant għaliex daħal f'relazżjoni oħra izda għaliex emigra u mar jgħix f'pajjiz esteru flimkien mas-sieħba tiegħu u uliedha. Bl-għazliet illi għamel il-konvenut wera biċ-ċar illi poġġa l-interessi tiegħu l-ewwel u qabel kolloxx.

Il-Qorti qieset b'ċirkospezzjoni l-provi u ċ-ċirkostanzi li jsawwru dan il-każ partikolari. Qieset ukoll il-fatt illi l-konvenut għazel minn rgħajh illi jistabilixxi residenza permanenti fl-esteru. Qieset id-diffikultajiet fil-komunikazzjoni u l-animozita' li hemm bejn il-partijiet u li qegħda tigi riflessa anki fil-minuri. Qieset ukoll il-fatt illi l-konvenut qieghed ikun preżenti fizikament għewwa Għawdex għal ftit granet biss fis-sena. Hadet ukoll kont tal-fatt illi l-konvenut kien assenti f'okkazzjonijiet importanti għall-minuri bhal ma kienet il-grizma tal-minuri li saret fis-sena 2018 u li in kwantu l-okkazzjoni tal-grizma tal-minuri l-oħra, l-attriċi kellha tirrikorri għall-awtorizzazzjoni tal-Qorti sabiex tkun tista' tiffirma l-formoli tal-awtorizzazzjoni għall-grizma u dan unikament għaliex għal pika il-konvenut ippretenda illi l-minuri tagħmel il-grizma fi knisja flok oħra, knisja li l-minuri qajla għandha konnessjoni magħha.

Għalhekk, għar-raġunijiet kollha premessi u għaliex jidher illi hekk huwa fl-aħjar interess tal-minuri, il-kura u l-kustodja tal-minuri għandha tigi fdata b'mod esklussiv lill-attriċi li jkollha l-jedd illi tiehu deċizjonijiet ordinarji li jirrigwadaw l-edukazzjoni u s-saħħa tal-minuri, b'dan pero' li l-attriċi għandha l-obbligu illi zzomm lill-konvenut infurmat b'kull żvilupp illi jista' jseħh. In kwantu għal deċizjonijiet ta' natura straordinarja tali

deċiżjonijiet għandhom jittiehdu skont kif maqbul u miftiehem fil-kuntratt ta' separazzjoni.

Manteniment

Fir-rigward tal-manteniment għall-minuri, il-partijiet qablu u ftehm u illi b'effett mill-1 ta' April 2016 il-missier iħallas is-somma ta' tlett mija u hamsin ewro (€350) fix-xahar għall-bzonnijiet taż-żewġ minuri kif ukoll nofs l-ispejjeż kollha tal-edukazzjoni u s-saħħa tal-minuri.

Dwar l-ispejjeż mediċi fil-kuntratt gie maqbul u miftiehem illi l-partijiet għandhom iżommu l-polza ta' assigurazzjoni dwar is-saħħa tal-ulied u huma biss daww l-ispejjeż li mhumiex koperti b'dik il-polza illi jithallsu nofs bin-nofs bejn il-partijiet.

Il-kuntratt jgħid ukoll illi *"il-Missier għandu jikkontribwixxi nofs l-ispejjeż li ġejjin relatati mal-edukazzjoni u saħħa tal-ulied: l-ispejjeż ta' mediċina; l-ispejjeż ta' xiri ta' kotba, stationery, computers, laptops jew Ipads għall-uzu ta' edukazzjoni; donations ta' hamsin ewro (€50) kull term lill-Iskola fejn jattendu l-ulied; xiri ta' uniformijiet, transport għall-iskola u lura d-dar; kif ukoll spejjeż ta' lezzjonijiet ta' ballet u jazz; ezamijiet ta' suġġetti kurrikulari li qed jiġi miftiehem li preżentement huma ballet u jazz."*

Il-kuntratt ta' separazzjoni jaħseb u jirregola l-qsim tal-ispejjeż relattivi għad-diversi bzonnijiet illi l-minuri jista' jkollhom fil-kors tal-iżvilupp tagħhom. Naturalment dejjem ser jinqalghu xi spejjeż addizzjonali u possibilmment imprevisi. Il-kuntratt ta' separazzjoni, waqt illi mmirrat li jolqot firxa wiesa' ħafna ta' sitwazzjonijiet zgur illi ma jistax jaħseb għal kull sitwazzjoni jew ċirkostanza li tista' tinqala minn zmien għal zmien.

Permezz ta' dawn il-proċeduri l-attrici qegħda titlob illi jiġi ffissat manteniment fl-ammont ta' seba' mitt Ewro (€700) fix-xahar għal kull wild liema ammont għandu jkopri l-ispejjeż ta' edukazzjoni u saħħa. Titlob dan għaliex tilmenta mill-fatt illi l-konvenut ġieli kien tardiv fil-pagamenti jew

illi jkun diffiċli meta jihi biex iħallas is-sehem tiegħu fuq ċertu spejjeż. L-attriċi ħadet ħsieb tippreżenta kopja tal-atti relattivi għal proċeduri ta' natura penali li kienet kostretta tiegħu fil-konfront tal-konvenut minħabba pagamenti tardivi. Mill-atti jidher illi dawn kienu inċidenzi li graw bejn April u Settembru tas-sena 2017 u ma jidhirx illi minn dak iz-zmien 'il quddiem qatt kien hemm aktar diffikultajiet.

Il-konvenut eċċepixxa illi m'hemmx lok li tintlaqa' din it-talba stante illi huwa qiegħed iħallas għall-ispejjeż u għall-manteniment skont kif pattwit.

Jirriżulta bl-aktar mod lampanti illi hemm ċertu animożita bejn il-partijiet u dan qed iwassal għal diffikultajiet fil-komunikazzjoni jew aghar minn hekk għal argumenti ma' kull komunikazzjoni. Bħala fatt il-konvenut jidher illi qiegħed jottempra ruħu ma' dak pattwit fil-kuntratt ta' separazzjoni. Għandu kull jedd illi jieħu sodisfazzjon għall-ispejjeż kollha li tagħhom qiegħed jintalab illi jħallas is-sehem tiegħu ammontanti għal nofs l-ispiza. Il-konvenut jilmenta mill-fatt illi hemm spejjeż li ma kienux maħsuba fil-kuntratt u hemm spejjeż oħra li nsistiet dwarhom l-attriċi bhal ma huma l-lezzjonijiet privati.

Il-kuntratt ta' separazzjoni jaħseb ukoll għal sitwazzjoni fejn xi wahda mill-ulied tkun tehtieg tattendi għal lezzjonijiet privati jew attivitajiet extra-kurrikulari addizzjonali għal dawk espressament imsemmija fil-kuntratt. F'dan ir-rigward il-partijiet qablu u ftehm u illi l-ġenituri bejniethom għandhom jiddiskutu l-bzonn li jinbdew tali lezzjonijiet b'dana illi jekk xi wiehed mill-ġenituri ma jaqbilx, il-ġenitur l-ieħor ikollu l-jedd jirrikorri għal-provvediment relattiv mill-Qorti. L-attriċi spjegat illi l-kontenzjoni hija dwar privat illi l-wahda minn uliedha DD, tehtieg minħabba diffikultajiet partikolari fit-tagħlim u l-izvilupp edukattiv tagħha. Dwar dan ipprezentat dokumentazzjoni li tixhed l-opinjoni tal-esperti li ggwidawha tiegħu dan il-pass. Anki jekk dawn id-dokumenti mhumiex guramentati, il-kontenut tagħhom mhux qiegħed jiġi kkontestat u l-konvenut jirrikonoxxi illi l-din il-minuri giet dijanjostikata li qed tbatu minn diffikultajiet partikolari. Jidher għalhekk illi l-għazla li l-minuri EE tingħata dawn il-lezzjonijiet privati mhix kapriċċ izda bzonn impellenti

sabiex il-minuri tinghata kull attenzjoni u kura possibbli u ma taqtax lura fl-izvilupp edukattiv taghha.

Il-konvenut jilmenta wkoll mill-fatt illi l-attriċi qieghda tippretendi minnu nofs l-ispejjeż relattivi ghal xi kostumi li l-minuri jehtiegu ghal xi spettaklu taz-żfin. Jghid illi hu ma kienx jaf b'dawn l-ispejjeż meta gie ffirmat il-kuntratt. L-attriċi xehdet illi l-minuri ilhom jattendu ghal-lezzjonijiet taz-żfin sa minn eta` tenera hafna. Jidher illi l-minuri bdew jattendu ghal dawn il-lezzjonijiet minn qabel is-separazzjoni ta' bejn il-partijiet tant illi l-ispiza ta' dawn il-lezzjonijiet giet inkluża espressament fil-kuntratt tas-separazzjoni. Huwa minnu illi l-kuntratt ma jipprovdux espressament ghall-hlas ta' dawn il-kostumi biss il-konvenut aktarx illi kien jaf illi minn zmien ghal zmien jinqualghu dawn l-ispejjeż addizzjonali. Il-Qorti tqis illi f'dan ir-rigward il-partijiet ghandhom jaghmlu sforz u jikkomunikaw a priori dwar din il-ispiza. Skont il-kuntratt ta' separazzjoni il-partijiet ghandhom jiksbu l-kunsens reċiproku dwar spejjeż edukattivi in eċċess ta' mitt Ewro (€100). Ghalkemm il-lezzjonijiet taz-żfin ma jinkwadrawx ezattament bhala spejjeż edukattivi, dawn l-attivitajiet extra-kurrikulari qeghdin kull ma jmur jinghataw dejjem aktar importanza ghaliex jghinu fl-izvilupp shih u komplut tal-persuna. Iz-żfin huwa dixxiplina li tista' twassal ghal karriera u allura b'mod aktar wiesa' ghall-izvilupp edukattiv tal-persuna. Tqis ghalhekk illi l-ispejjeż li jmorru oltre dawk tal-lezzjonijiet taz-żfin u liema spejjeż ikunu in eċċess ta' spiza ta' mitt Ewro (€100) ghandhom isiru bil-kunsens tat-tnejn liema kunsens ghandu jinkiseb qabel issir l-ispiza. B'hekk kull parti, f'dan il-każ il-konvenut, ikun avżat minn qabel u mhux jiġi pprezentat b'fattura *a fatto compiuto*.

Fil-kuntratt gie mnizzel ukoll illi kull parti taghmel tajjeb ghall-ispejjeż tal-ulied meta dawn ikunu maghha. Peress illi llum il-gurnata l-konvenut jinsab jirrisjedi barra minn Malta u jiġi Malta biss ghal ftit jiem fis-sena, l-attriċi tippretendi illi l-konvenut ghandu jihi ordnat jikkumpensaha ghal dawk il-hinijiet fejn suppost il-missier ikollu aċċess ghall-ulied izda ghal raġunijiet ovvjji dan l-aċċess mhux qieghed jihi pprattikat kif pattwit. F'dan ir-rigward il-kuntratt ta' separazzjoni jistipola illi "*waqt li xi bint partikolari*

tkun taħt il-ħarsien u kontroll materjali ta' xi wieħed jew waħda mill-konjuġi Azzopardi, dik il-parti għandha tiegħu hsieb il-bzonnijiet tal-ikel, u iġjene ta' dik it-tifla li jkunu neċessarji matul dak il-perijodu partikolari."

Il-konvenut xehed illi mar jgħix ġewwa l-Omisses għaliex in-negozju tiegħu ġewwa Għawdex kien sejjer hazin u allura għamel din l-għazla sabiex ikun f'pozizzjoni aħjar illi jmantni l-familja tiegħu. *Mill-profit and loss accounts* eżebiti mill-konvenut jidher illi fis-sena 2017 huwa għamel profitt ta' sebat elef disa' mija tlieta u disgħin Ewro (€7,993) waqt illi fis-sena 2018 għamel profitt fl-ammont ta' disa' t'elef erba' mija tnejn u erbghin ewro (€9,442). Għalkemm il-konvenut xehed li emigra għaliex in-negozju tiegħu ġewwa Għawdex kien sejjer hazin, ma jidherx illi dak ġewwa l-Omisses qabad tant illi l-profitt reħistrat huwa ċkejken ħafna. Il-konvenut xehed illi qieghed jiġi mantenut mis-sieħba tiegħu li mhux biss ospitatu fid-dar proprjeta` tagħha izda li qieghda wkoll tħallas għall-ispejjeż tiegħu fosthom dawk tal-ikel. Nonostante l-fatt illi l-attur qieghed jipprova jagħti stampa ta' persuna li huwa nieqes mill-flus, fix-xhieda tiegħu kkonferma li xtara ċurkett ta' elfejn ewro (€2000) lis-sieħba tiegħu. Qajla jista' wiehed jemmen li persuna li m'għandiex flus tista' tagħmel spiza ta' din in-natura, spiza li del resto hija kapriċċ pjuttost lussuz.

Il-Qorti eżaminat id-dokumenti kollha pprezentati fir-rigward ta' flejjes li għandu l-konvenut sia dawk dwar dhul min-negozju tiegħu kif ukoll dawk relattivi għal flus depożitati fil-banek lokali u fil-Bank of omisses. Jidher illi waqt illi fil-banek lokali għandu depożitati anqas minn elf ewro (€1,000) fil-Bank of Ireland, sas-sena 2019 kellu depożitati ftit aktar minn ħamsa u għoxrin elf sterlina (£25,000). Jidher ukoll illi anki jekk forsi mhux b'mod regolari, il-konvenut għandu wkoll introjtu mill-kera ta' appartament li għandu ġewwa Birkirkara.

Il-Qorti qieset ukoll is-sitwazzjoni finanzjarja tal-attrici. Rat illi għalkemm l-attrici għandha *loan repayment* f'ammont importanti għandha intorjtu sostanzjali kemm mill-paga tagħha inkluz l-*overtime* u *bonuses* kif ukoll mill-kera ta' proprjeta' tagħha.

Il-prospetti pprezentanti mill-attriċi jinkorporaw l-ispejjeż li għalihom tagħmel referenza l-istess attriċi. Il-Qorti hija tal-fehma illi dawn l-ispejjeż diġa hemm x'jagħmel tajjeb għalihom. Fl-ewwel lok hemm il-manteniment mensili rispettivament għal kull waħda mill-minuri. Din is-somma hija mmirata sabiex tkopri spejjeż li la huma relatati mas-saħħa u lanqas mal-edukazzjoni u dan peress illi skont kif jipprovdi l-kuntratt ta' separazzjoni, kull waħda mill-partijiet trid tkopri nofs l-ispejjeż relatati mal-edukazzjoni u s-saħħa tal-minuri.

L-attriċi tilmenta biss minn spejjeż addizzjonali ta' ħmistax-il ewro (€15) bhala *pocket money* lill-akbar waħda mill-minuri meta tohroġ ma' sħabha u spiza ta' għaxar ewro (€10) fix-xahar għall-*mobile* tal-istess minuri.

Il-Qorti tifhem illi l-attriċi tiffavorixxi ftehim fejn il-konvenut ikun obligat iħallas somma fissa fix-xahar liema somma tkun tinkludi sia l-manteniment kif ukoll ammont li jkopri spejjeż ta' saħħa u edukazzjoni. Zgur illi arrangament ta' din ix-xorta jagevola lill-attriċi li ma jkollix aktar il-ħtiega li tikseb il-kunsens tal-konvenut qabel xi nefqa u lanqas ma jkollha toqgħod tigris warajh sabiex iħallas għas-sehem tiegħu mill-ispejjeż. Biss, meta tiġi biex tvarja l-manteniment kif pattwit fil-kuntratt ta' separazzjoni, il-Qorti jeħtieġ illi tqis jekk ikunux inbidlu ċ-ċirkostanzi tal-parti li hija msejjaħa tħallas il-manteniment. Fil-każ ta' illum il-Qorti tiddubita serjament kemm l-istampa finanzjarja li jagħti l-konvenut għandha mis-sewwa. Huwa inverosimili li persuna li m'għandiex flus tiskapriċċa elfejn ewro (€2000) fuq ċurkett. Huwa wkoll inverosimili li s-sieħba tal-konvenut qiegħda tmantnih u tkopri l-ispejjeż kollha tiegħu kif jgħid hu. Biss, minkejja li l-Qorti għandha dubji serjissimi dwar il-veriċita` tal-qagħda finanzjarja tal-konvenut, il-Qorti hija marbuta timxi skont il-provi li jirriżultawliha. Mill-provi jirriżulta li l-konvenut m'għandux xi ammonti sostanzjali mgemmghin u lanqas ma jidher li n-negożju qiegħed irendi xi profitti kbar, anzi jidher li ha daqqa ta' ħarta akbar kawża tal-pandemija li rat negozji magħluqin għal xhur shaħ. Ikun għalhekk inutli li l-Qorti tiffissa somma komplessiva mensili għaliex abbazi tal-figuri mressqa quddiemha, jidher illi hemm sogru reali li l-konvenut ma jkollux biex iħallas is-somma ta' manteniment fl-ammont mitlub mill-attriċi.

Madankollu, ferm il-premess, il-Qorti qieset ukoll illi t-tfal illum zewġ tfajliet ta' 12 u 15-il sena li kibru miż-żmien meta gie ffirmat il-kuntratt ta' separazzjoni. Bhal ma kibru t-tfal kibru wkoll l-ispejjeż li dawn jehtiegu sabiex jgħixu hajja diċenti. Għaldaqstant, u in vista tal-kunsiderazzjonijiet kollha magħmulha, il-Qorti sejra tvarja l-ammont maħsub bhala manteniment għas-somma ta' erba' mija u ħamsin ewro fix-xahar (€450) liema somma għandha tizdied kull sentejn b'għoxrin ewro (€20.00) fix-xahar. Din is-somma għandha tithallas mill-konvenut permezz ta' *standing order* f'kont bankarju tal-għazla tal-attriċi. Il-ħlas għandu jsir puntwalment kull l-ewwel tax-xahar. Kwantu għall-ispejjeż tas-saħħa u l-edukazzjoni tal-minuri, il-konvenut għandu jibqa' jhallas għas-sehem tiegħu ta' nofs dawn l-ispejjeż hekk kif pattwit fil-kuntratt ta' separazzjoni b'dan illi mal-lista tal-ispejjeż hemm inkluzja għandhom jizdiedu wkoll l-ispejjeż marbuta mal-attivitajiet extra-kurrikulari li fil-prezent huma l-jazz u l-ballet u mal-lezzjonijiet tal-privat.

Access

L-attriċi talbet ukoll illi jiġi regolat l-aċċess b'tali mod illi tiġi riflessa r-realta' l-għdida fejn l-access tal-missier għall-minuri ma jistax jiġi prattikat kif miftiehem fuq il-kuntratt ta' separazzjoni la darba huwa għazel illi jmur jgħix ġewwa l-Omisses b'mod permanenti.

Huwa evidenti li l-missier jista' biss ikollu aċċess għal uliedu meta jkun jinsab fizikament ġewwa Għawdex. M'hemmx regola dwar meta l-konvenut jagħzel illi jzur Għawdex u għalhekk ma jistgħux jiġu iffissati granet u hinijiet fissi. Madanakollu, għall-għid tal-minuri jkun għaqli jekk fil-jiem meta l-missier ikun Għawdex dawn ikollhom aċċess aktar liberu għalih. F'dan ir-rigward l-attriċi ressqet proposti dwar kif għandu jkun regolat l-aċċess tal-missier meta dan ikun jinsab Għawdex. Il-Qorti tqis dawn il-proposti bhala sensati u għalhekk anki peress illi ma tirriżulta ebda kontestazzjoni fir-rigward tal-proposti relattivi għall-aċċess, il-Qorti sejra

taddotta dawk il-proposti kif imressqa. Għalhekk, l-aċċess tal-missier għandu jkun regolat hekk:

- Il-konvenut għandu jagħti avviz ta' minn tal-anqas tlett (3) gimgħat qabel ikun ser jivvajjaġa lejn Malta biex b'hekk jilhqqu jsiru l-arranġamenti neċessarji;
- Matul ix-xhur tal-iskola il-missier għandu jgawdi aċċess ta' tletin (30) siegħa f'gimgħa waħda b'dan illi l-aċċess jiżdied għal hamsin (50) siegħa matul ix-xhur tas-sajf meta ma jkunx hemm skola;
- Il-missier għandu jiġbor lill-minuri mir-residenza tal-omm jew mill-post hekk indikat mill-omm f'Għawdex għal dan il-għan, u l-omm għandha tiġbor lill-minuri fit-tmiem tal-aċċess mir-residenza tal-missier jew mill-post hekk indikat mill-missier f'Għawdex;
- Matul l-aċċess il-missier għandu jieħu hsieb li ma jtellifx lill-minuri mill-attivitajiet extra-kurrikulari u edukazzjonali li jista' jkollhom;
- Il-missier għandu jzomm komunikazzjoni elettronika libera mal-ulied b'tali mod illi mingħajr il-htiega li jiġu ffissati granet jew ħinijiet, il-missier ikun fil-liberta' illi jagħmel kuntatt m'uliedu. Dan bl-ebda mod m'għandu jintraċċja mal-attivitajiet kurrikular u extra-kurrikulari tal-ulied.

Decide

Għal dawn il-motivi l-Qorti qieghda tiddisponi mit-talbiet u mill-eċċezzjonijiet billi qieghda taqta' u tiddeciedi:

1. Tilqa' l-ewwel talba u tordna illi l-kura u l-kustodja tal-minuri tigi fdata esklussivament f'idejn l-attriċi.

2. Tilqa' t-tieni t-talba u tordna illi l-aċċess għall-missier għandu jkun regolat bil-mod kif dettaljatament imfisser fit-taqsimha ta' din is-sentenza intitolata 'Access'.
3. Tilqa' t-tielet t-talba limitatament u tordna lill-konvenut iħallas manteniment għall-minuri fl-ammont ta' €450 u ċioe l-ammont ta' €225 għal kull wild fix-xahar, liema somma għandha tizdied kull sentejn b'għoxrin ewro (€20.00) fix-xahar. Din is-somma għandha tithallas mill-konvenut kull l-ewwel tax-xahar permezz ta' *standing order* f'kont bankarju tal-għażla tal-attriċi. Tkompli ttipprovdi dwar it-tielet talba billi tordna lill-konvenut sabiex iħallas nofs l-ispejjeż tas-saħħa u l-edukazzjoni tal-minuri hekk kif pattwit fil-kuntratt ta' separazzjoni inkluż ukoll l-ispejjeż marbuta mal-attivitajiet extra-kurrikulari li fil-preżent huma l-jazz u l-ballet u mal-lezzjonijiet tal-privat għall-minuri DD.

L-ispejjeż ta' din l-istanza għandhom ikunu interament a karigu tal-konvenut.

(ft.) Dr. Brigitte Sultana
Magistrat

(ft.) Diane Farrugia
Deputat Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur